

VENTA
30 exemplars 4 pesseta
Un número solt
5 cèntims

SUSCRIPCIÓ
ESPANA
Un trimestre 1 pesseta
EXTRAORDINARIA
Un trimestre 2 pessetas

PERIÒDICH POLITICH VERMELL.

PASSEM COMPTES

Ja d'antich se diu que no hi ha res tan eloqüent com los números.

Donchs com ara tot tenen de ser eloqüencies ab motiu de la honorabilíssima estada a Barcelona dels membres reals de la familia idem y de la Cort que ls acompaña, anem a fer quatre números sobre las cantitats que ls administradors de Barcelona s'han permes gastar d'una mena de manera tan real y positiva. *quan motiu de tan frusto ió Meñstófelesi acontecimiento.*

Passin los ulls per aquestas ratllas, y aguantintse fort la butxaca, si es que 'ls hi queda en ella algun centim.

Restauració de Casa la Ciutat.	50.000 duros.
Lloguer de mobles, id.	42.000 »
Id. pel pabelló real de la Expositió.	12.000 »
Id. de cotxes pel municipi.	12.000 »
Arch triunfal de la Gran via.	10.000 »
Guarnició del citat carrer.	20.000 »
Fochs artificials del port.	9.000 »
Gastos d'allotjament, tiberis, representació, festes, a la menuda, lloguer extraordinari d'edificis per oficinas y pels gegants, etc., etcètera, tirant curt.	50.000 »
Luminarias municipals.	10.000 »
Anada a Montserrat, fochs, tiberis, etc., etc.	80.000 »
Total.	308.000 duros.

En aquestos TRESSENTS VUYT MIL DÜROS no hi va compres res de lo que s'gasti en paradàs, salvas, viatjes dels de la albarda y palafreners, ni res de lo que pagui l'Estat ni gastiñs los particulars, puig que nostre objecte no es altre que criticar la disbaixa de nostres regidors.

Donchs si suposem a Barcelona 8.000 families obreras quins jornals sign inferioris a 2 rals diaris, entre las que s'ingressen de repartir los 308.000 duros que per festeigs reals se gastan Ajuntament y Diputació, y com la Cort se diu que estarà uns vint dias en aquesta ciutat, trobarem que aquest gasto representa DOS DÜROS DIARIS PER CADA FAMILIA OBRERA mentres la reyna regent y l'rey son fill s'estiguin a Barcelona.

No anem ara a analizar la conveniencia de tal gasto pera festejar a la reyna; ficemnos tan sols en l'efecte que hauria produhit en lo vehinat un acort del Ajuntament passant dos duros diaris a cada familia obrera mentres los reys fossin a Barcelona.

Lo gasto hauria sigut igual. Ara voste, mateixos vagin calculant si 'ls resultats haurian sigut ben diferents.

Y si fora més aixis que del altre modo com la classe obrera desitjaria ben sovint celebrar las vistas de tan elevats personatjes.

COSTUMS OBRERAS

Lo dissapte passat assistirem a la vetllada que donà la societat La Trompeta, y l diumenje a las que celebraren los Amichs Tintorers y l Centre de Ensenyansia laica Gutenberg.

Es notable lo progrés que s'nota en aquesta ciutat en las costums populars. Tota aquellas diversions insulsas, semi-religiosas y semi-bárbaras de algun temps, se perden pera donar pas a altres més moralisadoras é instructivas, que, a la vegada que delectan, enalteixen la dignitat humana.

Ja casi no hi ha carrer a Barcelona en que no hi hagi un cassino ió ball. Y ja no hi ha colectivitats que no dongui vetlladas artistic-literarias; en quinas se escampan, com sembradora llavor, munió de idees y pensaments profitoros pera la civilització entre trovas y cansons, entre flors y música.

D'obers se componen las tres societats ja anomenadas, com de treballadors se componen la gran majoria de cassinos de Barcelona.

Així, apart las moltíssimas colectivitats expressament fundadas pera la lluyta per la emancipació económica, com per la religiosa, dona prova cabal de que fins quan l'home treballador vol rabajar y oblidarse de las fatigas que passa pera viure, se procura la distracció encaminantse a son descomollament moral é intelectual, y, per tant, emancipador.

Perque te present y sab l'obrer, que, apart las idees trascendentals que informan programas y conductas pera l'avens de la humanitat, mirada en conjunt, restan un sens fi de detallots, que no deixan de tenir excessiva importancia, com son las preocupacions y costums populars, quinas generalment son bona valla al progrés; y que s'han de batre una a una y ab gran constancia, pera que no siguin contrapes al treball revolucionari de conjunt.

Veuu aquí com jutjem que té verdadera importancia la afició a cassinos y a vetlladas, en quinas se distribuixen las familias divertintse morisantes é instruintse sense fatiga, y oblidant preocupacions y rutinas que endormiscan, gastan y corrompen.

Aixis veuem ab goig los esforços que nostre amic Durán y l'coto La Trompeta fan pera despararar, per medi de la musica, revolucionaris conceptes, punxadora critica de malias costums y sacudir de ferm la llana de tot arreu y de totas menas. Sens dubte que l'genero burlesch y festiu de La Trompeta es ben trobat y necessari, puig es innegable que totas las institucions quina decadencia es notoria, sauben molt més prompte als embuts de la sátira y del ridícul que no pas als atachs seriosos y formals, propis tan sols pera lluitar tot alló que encara tingui fortas arrels en las consciencias.

Los Amichs Tintorers continúan dedicantse a cultivar la bella mussa de Clave, y ja saubem quan arrebataadoras son sas pessas y quan enalteixen al treball y al treballador.

En lo culgeli Gutenberg vegerem innegables probas del avens de sos tendres deixabchs.

Y per lo que toca a las vetlladas en si, debem dir que van ser molt bonas; fent lo gasto principal en las duas primeras societats los coros y la artista de moda ja en los centres obrers, la cada dia més apreciable nena Claret Serra. La part literaria de las tres reunions fou bastant ben sostinguda, llegintse alguns treballots molt notables.

En fi, la qüestió es treballar pera l'progrés sempre, constantment, y no hi ha dubte que fenthos aixis, arribarem prompte a la meta de nostras aspiracions, que no pot esser altra que la redenció de la avuy encara esclava humanitat.

¡ARA! ¡AARA! ¡AAARA!!!

Ja s'pot dir que havem arribat al gran dia. Dimercs, poch abans d'anar a joca las gallinas, entre l'xibarrí de la quitaixlla y l'tañejare de las donas, lo terratremol de Montjuich y las esquadras gastant polvora en salvas y 'ls suspires d'infinitat de sorges renegat de tantas horas de plantó, feu sa entrada triunfal en la ciutat dels comtes la familia real y tota la cort que 'ls acompanyava.

Lo nostre may proud ben ponderat Ajuntament semblava una doncella en lo dia del seu casori. Als més distingits y populars regidors no 'ls faltava més que una rosa a cada orella y un caramello a boca pera ferlos caure la baba als barcelonins.

De creus, bandes, faixas, plumeros, xapas, botons llubents y tota mena de quincalls nacional y extranyera, ni hi havia pel pare y per la mare. (Qui pogués contar las suadas que 'ns costa de mantindre tot alló!)

D'entusiasme... no ho preguntim; ni en una parada que a ral y mitj la pesa venguessin monedas de cinch duros se n'hi fabricaria més.

Y de la nit? Qué 'n direm de la nit? Que Barcelona ja s'havia emancipat dels lims. ¡Si alló semblava ja la sala de ceremonias del mateix cel! No preguntim ara pel carrer de las Moscas, la volta dels Pirats y otras instalaciones perpetuas de la ciutat. En aquestos punts y en tants y tants d'altres abont no poguem arribar nostre magnífich, excelentíssim y piramidal Ajuntament, no es del cas ferne gens en aquest dia. Avuy no hem de mirar més que allí abont se lluhren, allí abont se gasta la plata, allí abont tot vestia riquesa y abundancia, encara que siga gastant del fondo de molta gent que passa miseria. Parlém donchs de la Rambla, de la Gran via, del carrer de l'ernando y dels edificis publichs. Alló era... ¡la mar! Vaja, que si no hagües sigut per la mala sort de no estar llista l' dimecres a la nit la colocació d'aparatos a la Gran via, la mala disposició de la electricitat a la Rambla, y 'l no haverhi un mitj per cent de vehins que fessin luminarias, alló podria ser alguna cosa.

En fi, que la entrada de la Cort a Barcelona ha sigut expñidida, admirable, heroica, suprema, tipica, classica, bellica, comovedora y clásica.

Ara voste's lleguin capi. Ara jo ja la rato que n' trobo lligat de brassos pel temor de rebre la caricia fiscal núm. 12. Y no sempre podriam trobar altres 800 per un hansa.

Ja no hi ha remey. Diuemenje sens falta, y no sabem si ab lo constabut si el tiempo permitt, se inaugurará la Expositió Universal de Barcelona.

Ja no es hora de pensar en goteras, tarugos; ni emprestis.

Ab una mà al ventrell y un'altra a la butxaca, es hora d'encomenarnos a sant Rius y Tauler, dibrentis ferroviariament.

Al cap-devall del sach se trobaran las engrunas.

La setmana passada ha sigut la de més soroll coneguda a Barcelona, desde la Camancia ensà.

Com que s'han tirat més de vuytcentas canonadas entre 'ls saluds y contestas de las diferentes esquadras que han entrat en nostre port.

No es sino que las canonadas d'aquesta setmana han sigut de per riure.

Com la Expositió próxima a inaugurarse. Y las infantils ceremonias que la rodejan.

Lo Sr. Rius y Tauler ha celebrat una detinguda conferencia ab los principals y més distingits escombriayres de la ciutat.

Y en amigable consorci han determinat que no aniran carrros de las escombrieras pels carrers en las horas que la bona societat se passegi.

Aplaudim lo trascendental acort.

Quan tant nos convé que als extranyers amaguem nostras miserias, res més oportú que no deixarlos veure 'ls carrros de las tradicionals escombrieras.

Y encara diran que l' nostre alcalde no es home que ho entent!

En un bando de la alcaldia va prohibirse l' dimecres a la tarde la circulació de carruatjes y tran-

Perque a la cúa cap nus ningú fassi als animals, seran los municipals caballers... en avestrús.

Tipich-clássich carretó que, per distreure a la gent, com qui porta un monument anira a la professó.

Entussiasmats d' un principi per lo que son protegits, ab goig van aquí 'ls partits electors del municipi.

Lo cos d' intérpretes es més sabí que 'ls set de Grecia, puig parlan tots una especie d' idioma, que val per tres.

Mil industrials agrabiats van a la inauguració, per adinerar millo' los géneros provehits.

Aixám d' alguns periodistas y molts ab ganas de serho, fent lo paper de gorrero per ser dels techs a las llistas.

Gent de molt tupé y de pro que de casa 'ns poden treure, han vingut aquí per veure la gran inauguració.

Potinejant lo grabat, un aprenent trapacer ha abocat aquí 'l tinter... y aixís mateix ho hem deixat.

Com lo clero en res may pert, també en aixó está de sort, cobrant missas pels que han mort y Te-Deum perque s' ha obert.

Gori-goris magistrals ab cansons de tots estils, pels reverents... més civils dels membres municipals.

'Boca a terra tot lo món' que ja que al fi s' inaugura la Exposició, a sa figura lo talam li correspon.

Caballeria d' honor del alcalde indiscutible, ab material disponible per ferlo un conquistador.

Al lector aquí s' exhorta que 's posi 'l cor a la má, y ab lo de dalt ja veurá que 'l darrer... tanca la porta.

flas pels punts ahont tenia de passar la comitiva real.

Pero en cambi va declarar-se que pels carruatges de la citada comitiva quedarien suprimidas las direcciones y contra-direcciones de tots los carrers que n' tinguessin.

D' aquesta feta s' diu que l' Sr. Rius y Tauliet explicara en la Universitat de Menfum com se té de practicar la igualtat devant la llei.

L' alcalde de Malgrat prohibeix ballar a certes horas de la tarde, pel temor de que las minyones no tindran a la hora d' sopar llest. Ja se quin titol correspon al alcalde de Malgrat. Lo de batxiller... de cunya.

Varios archs de triunfo s' han aixecat per Barcelona ab motiu de la arribada de la candorosa majestat d' Alfons XIII.

En tot se veu la ma dels adelantos dels temps. Abans aquestos archs no mes s' aixecavan a un Cesar, Carlomagno o Napoleon, quan tornavan vencedors de renyidas companyas y heroes de gloriosas conquistas.

Donchs avuy ja s' aixeca a un rey que no ha pogut tenir més batallas que ab la dita.

Y que respecte a conquistas no té encara edat per comensarlas.

No obstant y que creyem que per poch que Deu l' ajudi no s' quedara enderrera de las que més han distingit a los antepassats.

Los trajos que l' dimecres estrenaren nostros municipals, fan un goig d' alló més y portan cascó d' la prusiana.

Aixó sera que los benemérita s' han aficionat a curar nostros mals... Ab deit prusich.

Nostre Ajuntament disposa que s' fassin tres dias de lluminarias per la regenta, y un per la Exposició.

De modo, que, en materia de llums, la reyna sembla que deu valer com tres Exposicions universals.

Y no podria ser que en aixó anés errat de comptes l' Ajuntament?

Va anar de Valladolid a Madrid una comissió de agricultors pera presentar una exposició a la reyna regent, y al brindar-se varios diputats pera acompanyarlos, los comissionats se negaren a voler tals companyias.

Molt ben fet. Ja es hora de que tothom comensi a concebre als pares de la pansa.

Y conguig que val més anar sol que mal acompanyat.

Al estar la comissió devant de la reyna, van dirli que ano acudian a las Corts, porque allí s' até no més que al interés de banderia politica, oblidantse del país.

No foren malas indirectas las d' aquesta comissió.

Mes es inútil que vagin xialant... Que ni l' govern responsable ni ls diputats tenen ganat de beure en aquestas fonts.

Las Corts del Brasil acaban de votar unánimement la abolicion total de la esclavitud en aquell imperi america, última de las nacions civilizadas que sostenia encara tal afront en sas lleys.

Abolida ja per tot la esclavitud dels negres, falta ara comensar la abolicion de la esclavitud dels blancs.

Y ferne prompta y bona feyna.

Per haver escrit y llegit uns versos criticant los proyectos del general Casola, ha sigut posat pres un capitá d' artilleria a Madrid.

Y donchs que s' pensava, senyor militar? Que no veu que en aquestos temps de libertat casolera-sagastinesca es més perillós agafar una ploma pera escriure d' oposicio, que un ferro ruhent? Ja li ensenyaran de fer versos criticant a un ministre! Vosté enrahoni, digui, fassi. Esmolí l' sabre y sublevis si pot, y sobretot guanyi, que res de mal li passarà. Pero escriure contra l' ministre!! Aixó sí que es massa tremendo.

Aquest senyor no sab lo que s' fa. Tenir sabre y manejar la ploma!

En lo pecat ha trobat la penitencia.

De com respectan los catòlichs la infalibilitat papal.

Van a Roma la pelegrins espanyols, la major part carcadus, y porque l' papa s' permet alabar a la reyna regent d' Espanya y recomenarlos que s' deixin de disensiones politicas, los pelegrins cridan: ¡Viva en Sardal! lo capellá carli autor de *Lo Liberalisme es pecat*.

Y va una. Aném per l' altra.

Los irlandesos son molt catòlichs, apostòlichs y romans, y s' volen emancipar del jou de la protestant Inglaterra.

Mes lo papa, que té la seva politica y la seva di-

plomacia, que aixó ja vol dir art d' engany, se dirigeix als bisbes d' Irlanda y ls encarrega que procurin que tothom se sometí al poder de Londres.

Los irlandesos protestan del consell del papa, y los mateixos bisbes, fent com que acata las decisions del Infalible, se permeten dir que son consell no impedira la victoria d' Irlanda, y dibuen al mateix papa que tenen de ferli algunas observacions.

Que probablement acabaran a mitraladas si estessin a tret de donarse las mans.

Y després que m' vinguin a convence a mi de la logica de la infalibilitat.

No havem pogut encara donar compte a nostros llegidors de com ha acabat aquell celebre procés de Salient, porque sembla que tot son dificultats pera que se acabi l' judici de faldas manat celebrar pel fiscal del Tribunal Suprem.

Sols dirém que ha comensat lo citat judici, que l' rector mossen Esquerpa no ha comparegut, per lo qual se li ha imposat una multa de vinticinch pesetas, que l' ex-alcalde Riera diu que no s' recorda de res del judici oral, y que en Valeri Claret tampoch sab donar compte d' aquell all' que veje a Manresa.

Quan se dongui la sentència pensém publicarla. Y creyem que ab ella tindra tant que gratar lo rector de Salient com motius per riure nostros lectors.

En los bandos publicats por nostre Ajuntament ab motiu de la vinguda de la real familia, hi trobaríam molt y moltíssim que espigolar probant lo mal gust literari y la péssima redacció dels citats documents.

Mes com aixó esta directament relacionat ab los doblegaments d' espinada devant del sol que més escalfa.

Me tenen que dispensar mos llegidors, puig no desitjo donar feyna al fiscal.

Los possibilistas de Saragossa han anat a complimentar a la regent en sa estada a la capital de Arago.

No pensan imitarlos los castelanos de Barcelona?

Que opina d' aixó *La Campana de Gracia*, possibilista condicional?

Aquestos darrers dias ha sortit al port un intérprete de real ordre que no sab parlar res més que catalá y encara molt malament.

Comprenc la jugada.

Aixó es fet pera acreditar al municipals *trilingües*.

Perque a la terra dels cegos ja se sab que qui té un ull es rey.

Los catalanistas de les *ninetes rancies* estan que no hi veuben de cap ull y més contents que un gos ab un os.

Suposan que sos doblegaments d' espinada en Jochs Florals y Exposició serán premiats ab caramelosos titols nobiliaris que podran aumentar les *retes glorioses de les antigualles* per son amor a Catalunya.

Si jo fos d' en Sagasta, repartiria entre ells los següents titols:

Marqués dels Setmesons.—Baró de la Ayguallufa.—Duch de la Ignocencia.—Comte de la Lligacama.—Y viscomte de Sant Boy.

Aixis tots podrian quedar contents.

Y jutjats per sos mateixos titols d' honor.

Tocava l' altra dia la campana un escombriayre devant de casa, allá a las nou del vespre, cridant la bruticia dels pisos, y una minyona molt devota va sortir ab lo llum al carrer, agenollantse a la cera y pegantse cops de puny al pit.

La reforma d' en Rius, segons se veu, ha fet confondre l' escombriayre ab Deu.

Un cert detallat havem recullit que pinta per ell tot sol la *previssió* dels directors, organissadors, administradors y tots los acabats en ora de la Exposició Internacional.

A pesar de contarse per molts centenars y alguns milers los treballadors ocupats aquestos darrers dias en las instalaciones y obras del gran certamen, no hi havia en tot lo recinto cap lloch destinat a fer cadascú *las sevas feynas* quan certes imprevedibles necessitats corporals l' obligavan a alleugerirse de pes.

Aquesta deficiencia ha fet que alguns voltants del Palau de la Industria s' hagin vist tan ben guardats de certes *mostras*, que si a temps no s' treubien y la Cort al anar a la inauguració no mira ahont posa ls peus, es facil que se n' emporti senyals *indelebles dels lloros als exposats*, més munts que un regidor de caparrada.

Convé resoldre aquesta dificultat, per lo que té de comas tant pels barcelonins com pels forasters.

Alguns s' extranyan de que ab tanta festa, festassa y festeta com per la Exposició y l' real viatge s' esta fent, y en mitj de la monumentomania des-

entrotllada en nostras més altas esferas municipals no s' hagi pensat en poch ni en molt en lo monument a Glave.

Donchs precisament nosaltres creyem molt lógich y justificat l' oblit en que s' té al popular mestre.

Allí ahont s' aixecan monuments a nulitats com en Güell y Ferrer y en Lopez, esta molt posat en ordre que s' arreconin en Glave, porque aquesta no fex enrogir de vergonya las estatuas dels altres barcelonins, que no han tingut més mérit que sos diners.

Ara hem d' esperar que s' mori en Girona, l' Arnús, en Fabra y altres eminencias, que juntadas a las Rius y Tauliet, Fontrodona, Masvidal, Batllori y Serrahima, formaran la futura colecció de primeras pedras a colobar per altres tants monuments.

Lo d' en Glave ja s' acabara quan lo poble vulgui.

Que al cap-de-sall a ell es sols a qui li pot interessar.

Aquestos darrers dias han caygut altres dos obrers de las batistadas de la Exposicio, morint als pochos moments.

La improvisació o l' estalvi d' uns quants céntims per part dels encarregats de las obras, sempre son causa de las desgracias del infelís treballador.

Fins a quan té de durar que s' juga matar de aquest modo sens la més petita responsabilitat?

L' Ajuntament de Paris ha acordat destinar cent mil franchs per las familias dels obrers en huelga.

Ab tal motiu los capitalistas se desfan en injurias contra l' Ajuntament de Paris.

Calma, senyors acaparadors de las riquezas, y no os alarmeu per tan poca cosa.

Que ben prompte os ne veureu de pitjors.

Y ja comensareu a no ferne cas.

COPLAS POPULARS

Ay, pobreta Barcelona,
que bonica avuy estas!
qui t' ha vist y qui t' veu ara
molt madada diu que vas.
Los extranjos te viuran
per veure la Exposicio
y tothom per guanyar quartos
vol eridarse t' atencio.
Pero a n' a mi m' sembla
que ab aquest trabals
no serém nosaltres
qui guanyarem rals.

La plassa de Catalunya
ara fa un goig d' alló més,
ab jardinetes, panoramas,
barracons, caballs, cafes,
tierras, anons, ls, cascades,
orinadors, restaurant
y altres y altres tonterias
que ab lo temps hi posaran.
Ara sols hi falta
que en un raconet
hi aixequin la estatua...
d' en Rius y Tauliet.

Moltes festes se preparan
ara per la Exposicio;
pel que s' veu a nostre alcalde
no li ve may de un mñio.
Alguns regidors sola pensan
ab los grans fechs que farán,
y sense dir cap mentida
no falta qui s' va porgant.
Com que ells no han de treure
cap céntim per res
la pubilla paga...
y no dich res mes.

J. STARABLA.

XARADA

Es flor bonica y sincura
primera;
un animal carinyós
dor,
y moneda de poch pes
tres.
Per si acás no m' has comprés
(encar que no es complicada)
te diré d' una vegada
que soch *primera-dos-tres*.

NOY DE CAPRITXO.

SOLUCIONS

À LAS CARBORIAS DEL NÚMERO PASSAT
XARADA.—Pa-pa-rr-rr-rr.
BOMBO.—C. Gall. Cabas. Cabades. Llanut. Set. S.

LA CORRESPONDENCIA AL DIRECTOR
Barcelona.—Tipografía LA ACADEMIA, Ronda de la Universidad, 4